

Les coses més importants que cal saber sobre el projecte d'urbanització entre Bocairent i Banyeres de Mariola

FULL INFORMATIU DE LA COORDINADORA CONTRA LA URBANITZACIÓ ENTRE BOCAIRENT I BANYERES DE MARIOLA

▲ No és només un problema de Bocairent

L'impacte del projecte per a urbanitzar la zona que va des de quasi l'assegador de Sant Jordi (a 1 km de Banyeres) fins a la carretera Bocairent-Alcoi (a 4 km de Bocairent) pot tindre conseqüències greus i irreversibles per als nostres pobles. Encara que administrativament afecte només Bocairent, els aqüífers, els ecosistemes i els paisatges no entenen de ratlles dibuixades damunt del mapa i no només afectarà Banyeres, sinó que els altres pobles de l'entorn i el parc natural poden veure's perjudicats pel balafament de recursos estratègics tan imprescindibles com l'aigua.

Dins del perímetre del projecte hi ha la font del Rotglar i l'ermita de Sant Antoni, a més d'altres masos tradicionals o creus de terme d'un valor incalculable, elements importants i històrics del patrimoni arquitectònic i cultural de Bocairent i Banyeres que no haurien de poder comprar-se amb diners.

▲ Impacte sobre la Mariola

El projecte d'urbanització entre Bocairent i Banyeres afecta una zona considerada com àrea d'esmoreïment del Parc Natural de la Serra de Mariola. L'àrea d'esmoreïment d'impactes té com a funció preservar els valors ecològics i paisatgístics del parc. Si la urbanitzen, l'impacte es desplaçaria cap a zones més sensibles del parc i es faria més intens a causa de la proximitat de l'activitat humana. Entre les conseqüències de la pressió de la nova gent que aniria a viure, destaquen l'increment del risc d'incendis forestals, la contaminació i la destrucció del paisatge.

▲ Els aqüífers es veurien afectats greument

Els promotors d'urbanitzacions amb camps de golf s'esforcen molt a canviar la imatge negativa que arrosseguen en l'aspecte mediambiental argumentant que reguen els camps amb aigua depurada. El que no diuen és que els centenars (o milers) de cases projectades sí que necessitarien inevitablement centenars de milions de litres d'aigua potable per al consum dels seus habitants, el qual inclou els seus jardins privats i les seues piscines. El consum d'aigua als habitatges unifamiliars de les urbanitzacions arriba a ser el triple que el dels pisos o cases urbanes sense jardí. La construcció de 1.500 habitatges comportaria un consum anual molt superior als 500.000 m³ d'aigua, consum que cal afegir a l'actual consum urbà de Bocairent.

Però, a més, les necessitats només de reg d'un camp de golf de 18 clots mitjà (de 40 o

50 hectàrees) superen els 500.000 m³ anuals (l'equivalent al consum domèstic urbà de més de 8.000 persones), amb un consum d'uns 3.000 m³/dia als mesos d'estiu.

A un territori on els recursos hídrics són tan limitats, és inacceptable malbaratar en el golf aigües que són vitals per a garantir les demandes domèstiques, agrícoles i industrials. No podem permetre la sobreexplotació de les aigües subterrànies, perquè pot posar en perill l'abastiment d'aigua potable de Bocairent i Banyeres o amenaçar els espais naturals protegits.

▲ Un verd que mata

Els camps de golf són monocultius totalment inadequats per a les zones de clima mediterrani. Mantindre'ls exigeix l'aplicació intensiva de productes químics (fertilitzants i plaguicides) que, arrossegats per les aigües de reg i per les pluges, contaminen les aigües subterrànies i provoquen la pèrdua de biodiversitat. Cal tindre en compte que el nucli urbà de Bocairent i gran part del seu terme estan situats a nivell més baix que el lloc on es vol fer el camp.

La gespa dels camps de golf és un cultiu molt vulnerable que necessita d'un ús intens d'herbicides per a impedir la invasió d'altres espècies vegetals, així com també de veris contra insectes i fongs. Als camps de golf s'apliquen, sobretot, quantitats ingents d'adobs químics nitrogenats que salinitzen el sòl i contaminen els aqüífers.

Tots aquests elements, que són letals però imprescindibles per al manteniment dels camps de golf, circulen a través de l'aigua, del sòl i de l'atmosfera. Són tòxics, persistents, s'acumulen als organismes i no són selectius: no només ataquen les espècies considerades «no desitjades», sinó que també afecten les persones exposades i poden danyar i matar altres espècies d'animals que viuen als hàbitats pròxims.

▲ Dèficit d'infraestructures

L'arribada d'uns 5.000 habitants nous (3 o 4 habitants de mitjana per 1.500 cases projectades, igual a uns 5.000 habitants), comportaria que Bocairent duplicara la població sense tindre previstes les repercussions. Això significaria que les infraestructures actuals com el Centre de Salut, Correus, policia, neteja, zones d'aparcament, oficines municipals, etc., haurien d'abastir el doble de ciutadans quasi de la nit al matí i patirien un col·lapse.

En altres paraules: hi hauria cues el doble de llargues, la qualitat de l'atenció baixaria a la meitat, els serveis públics es veurien desbordats. D'això tenim molts exemples on

fixar-nos a la costa, on molts veïns de pobles turístics que a l'estiu multipliquen la població es queixen reiteradament que en període de vacances estan desatesos als centres de salut i a qualsevol oficina pública municipal.

▲ Augment del trànsit de vehicles

La dispersió provocaria un augment del trànsit. Això comportaria impacte ambiental i social sobre el conjunt de Bocairent i Banyeres i, per tant, més soroll, més contaminació atmosfèrica i més barreres per als vianants. La dependència del cotxe obligaria els seus habitants a anar a àrees allunyades per a satisfer les necessitats quotidianes (treball, escola, gestions, sanitat, oci, etc.). A més, la baixa densitat de població faria econòmicament inviable un servei de transport públic que poguera atendre amb eficàcia aquestes zones tan disseminades.

▲ Alt consum de sòl

El model d'edificació dispersa és el que consumeix més superfície de terreny per habitant i, per tant, més energia. «Estar amples» és un luxe molt car i molt perjudicial. El balafament de sòl agrícola o natural –un veritable tresor que hem heretat dels nostres avantpassats– impediria que en el futur s'hi pogueren fer altres usos realment necessaris per al conjunt de la societat. A més, es destruiria el paisatge natural per un «de disseny», d'on desapareixerien els camins, els marges, els elements arquitectònics tradicionals i la vegetació autòctona que seria substituïda per plantes exòtiques.

Com es pot comprovar pertot arreu, l'oferta massiva de sòl urbanitzable no ha abaratit el preu dels habitatges, sinó tot el contrari. És un fet incontestable que s'ha exportat l'especulació de les ciutats a les zones rurals.

▲ Problemes de cohesió social

El territori no és un full de paper en blanc on dibuixar el que ens parega. La urbanització del medi rural és una nova forma de colonització del territori que transforma el camp en un espai desposseït de la cultura agrícola i de la seua història. Això provoca la desaparició dels vincles entre els habitants i el territori i genera un context on creixen el desarrelament social, l'aïllament i la pèrdua d'identitat i de sentiment de comunitat. Aquest model provoca pèrdua de vida als carrers, reduïts a simples vials de circulació motoritzada. El mercat immobiliari agrupa en cada urbanització una població amb un perfil socioeconòmic molt semblant, i això impedeix la coexistència i la interacció entre grups

socials diversos, la qual cosa és una de les grans riqueses que conserven pobles com Banyeres i Bocairent.

Només cal aprendre d'altres municipis que han caigut en el parany del model d'urbanització + camp de golf. A llocs com Torrevella han augmentat espectacularment els robatoris i tota mena de delictes (fins i tot amb sang), ja que és molt més fàcil furtar on les cases estan disperses. Com també és

més fàcil que hi residisquen màfies permanentment, ja que les urbanitzacions són atractives per a aquestes en ser un lloc ideal per a passar desapercebuts.

▲ Una herència lamentable per a Banyeres i Bocairent

Si el camp de golf resulta un fracàs –i no seria la primera vegada que passa això– res ens

assegura que en el futur no es construïran més cases sobre les hectàrees ocupades abans per la gespa.

Els promotors i els governs municipals passaran i desapareixeran però, com hem explicat, ens pot quedar una herència lamentable i irreversible entre Banyeres de Mariola i Bocairent amb conseqüències de tot tipus: ecològiques, econòmiques, socials i, fins i tot, culturals.

Tres falsedats que cal desemascarar

1. La construcció de la urbanització crearà nous llocs de treball

Això no és cert. No tindria cap repercussió apreciable en l'ocupació dels nostres pobles. En el millor dels casos beneficiaria un parell d'empreses locals relacionades amb la construcció, amb els eventuals intermediaris, però la majoria del teixit industrial i comercial de Banyeres i Bocairent no obtindria cap negoci. A més, el moment de la construcció només és un fet puntual en el temps, mentre que els perjudicis ens quedarien per sempre. Experiències com la urbanització Castalla Internacional han demostrat que els seus habitants no consumeixen res a Castalla perquè han instal·lat comerços propis. Fins i tot molts dels convençuts de Castalla que pensaven que la urbanització els portaria el progrés, estan ara en contra de les noves cases quan han comprovat que els ciutadans no han obtingut cap contrapartida i que els han endossat un altre poble al seu terme que xucla dels seus recursos naturals.

Però si no hi haurà un benefici per a la població, sí que hi pot haver un perjudici. Si la nostra zona ha vist augmentar incipientment el turisme de qualitat, pel qual estan apostant amb èxit molts empresaris locals, és perquè encara conservem relativament bé els pobles i els paisatges. Si la urbanització destrueix aquest entorn, es pot espantar els visitants que buscarien altres zones millor conservades. Per tot això caldria preguntar-nos si es crearien llocs de treball o si realment es destruirien altres que tenim ara. La plaga d'urbanitzacions i segones residències que patim no és turisme, sinó una activitat purament immobiliària que, fins i tot, perjudica el sector turístic (tant per la seua insostenibilitat ambiental com perquè deixa escassos beneficis als sectors hostaler i de restauració).

2. El camp de golf és ecològic perquè utilitzarà aigües depurades

Fals. La utilització d'aigües recuperades de les depuradores de Bocairent i de Banyeres és totalment insuficient per a regar la quantitat d'hectàrees projectades. Segons l'Entitat de Sanejament d'Aigües, tant la depuradora de

Bocairent com la de Banyeres només tenen tractament secundari (i cloració a Banyeres), la qual cosa impossibilitaria el seu ús per al reg del golf i dels jardins, ja que podria haver-hi greus problemes sanitaris i de contaminació d'aigües subterrànies i superficials.

D'altra banda, els volums diaris de les depuradores són escassos: 1.415 m³ diaris la de Banyeres i 1.055 m³ diaris la de Bocairent. A més, a l'estiu les necessitats de reg dels camp de golf són més altes i, per tant, necessitarien una part considerable del total de les aigües depurades. Cal dir que els rius necessiten un cabal ecològic mínim perquè no acaben convertint-se en andrones sense vida, aleshores, d'on es trauria l'aigua que faltaria?

Lluny del que es pensa, no hi ha cap obligació legal de regar els camps de golf amb aigües depurades. Aquestes, sovint insuficients per a cobrir la demanda, són mal acceptades pels propietaris dels camps per ser de pitjor qualitat i perquè solen fer mala olor. A més, utilitzar les aigües depurades per al golf impedeix que es destinen a usos prioritaris (agricultura, indústria, neteja de carrers, etc.), on realment substituirien els cabals utilitzats actualment, procedents dels rius o d'aigües subterrànies. El reg intensiu amb aigües depurades pot contaminar els aqüífers, ja que són aigües amb una elevada salinitat i amb nivells alts de nitrogen, fòsfor, matèria orgànica i altres compostos, alguns d'ells cancerígens, derivats d'una depuració ineficient.

Què comporta tot això? Que els promotors diran en el seu projecte que utilitzaran aigües depurades perquè «sembla» que respectaran el medi ambient, però després, comprovada la inadequada qualitat i quantitat d'aigua depurada, utilitzarien l'aqüífer per a extraure il·legalment els milions de litres que necessiten.

3. L'Ajuntament de Bocairent obtindrà més recursos amb els impostos de les noves cases

D'entrada, aquest argument és només una veritat a mitges. Amb el temps, és fals. Per descomptat l'Ajuntament obtindria més diners amb els impostos que pagarien les noves cases, però no es diu que les despeses fixes per a l'Ajuntament augmentarien de manera molt important, tal com ha passat, per exemple, a Dénia, entre moltes altres poblacions. Permetre la construcció d'unes 1.500 cases disperses és pa per a hui i fam per a demà. La sucosa arreu de diners ràpids per llicències

d'obra no és res davant la multiplicació espectacular de les despeses de manteniment que patirà el municipi: aigua, electricitat, depuració, seguretat, neteja... Es tracta d'una veritable hipoteca de per vida per a qualsevol ajuntament, és a dir, per als ciutadans.

La repercussió està ben clara. Si l'edificació dispersa augmentara les despeses, els governs municipals que vindrien no tindrien més eixida que pujar els impostos dels ciutadans per a evitar la fallida de l'Ajuntament. És el conjunt del veïnat dels pobles el qui acaba fent-se càrrec de la bola de neu de sobre costos originats per les urbanitzacions, en detriment d'altres necessitats bàsiques.

Qui integra la Coordinadora?

Som un grup de ciutadanes i ciutadans de diferents associacions de Bocairent i Banyeres de Mariola, principalment, però també d'Alcoi, Ontinyent, Albaida i Biar, entre d'altres, preocupats pel desenvolupament econòmic, turístic, social i cultural dels nostres pobles, així com per la sostenibilitat d'aquest desenvolupament des del punt de vista mediambiental.

Pretenem coordinar i organitzar un conjunt d'iniciatives ciutadanes per oposar-nos a l'execució d'un projecte d'aquestes característiques, començant per reclamar a tots els organismes i entitats competents informació puntual i veraç, així com també transparència absoluta cara a tots i cadascun dels ciutadans sobre el que pretenen fer amb el territori dels nostres pobles. Confiam que se suscitarà un moviment de tota la ciutadania, que és la principal afectada, contra aquest projecte.

Considerem que en actuacions d'aquesta envergadura és el poble el qui ha de tenir l'última paraula, perquè el que està en joc és una cosa tan important com el seu futur, en tots els sentits. Per això, convidem, tant la societat civil dels dos pobles principalment afectats, com els veïns i entitats de les poblacions de la rodalia, a sumar-se participativament a les accions que organitza aquesta Coordinadora. És cosa de tots.

Si vols saber-ne més, trobar informació actualitzada o adherir-te a la Coordinadora, visita la web: <http://www.no-golf.org/>